

IX Konferencja Zarządzanie i Organizacja Bibliotek „Zarządzanie zasobami niematerialnymi bibliotek w społeczeństwie wiedzy”, Gdańsk 14-15 maja 2015 r. Sprawozdanie z obrad

Marzena Błach

Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie

Ewa Rudnicka

Biblioteka Uniwersytecka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Od dziewięciu już lat Gdańsk jest w maju miejscem cyklicznej Konferencji Zarządzanie i Organizacja Bibliotek. W tym roku bibliotekarze i bibliotekoznawcy spotkali się by rozmawiać na temat: „Zarządzania zasobami niematerialnymi bibliotek w społeczeństwie wiedzy”. W dniach 14-15 maja 2015 r. Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego gościła ponad stu uczestników, którzy jak zwykle przyjechali z całej Polski, ale nie tylko. Tym razem wśród zebranych znalazła się bibliotekarka z Nowej Zelandii. Konferencja podzielona została na kilka sesji, przy czym drugiego dnia odbywały się one równolegle.

Gości powitała organizatorka, dr Maja Wojciechowska, a obrady uroczystie rozpoczęła gospodyni, dyrektor Biblioteki Główniej UG Grażyna Jaśkowiak. Pani dyrektor była też moderatorem pierwszej sesji, którą rozpoczął profesor Wiesław Babik (Uniwersytet Jagielloński). Referat podejmował tematykę ekologii informacji w zarządzaniu zasobami niematerialnymi.

Lidia Szczygłowska (Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej) w wystąpieniu *Zarządzanie niematerialnymi zasobami organizacyjnymi w bibliotece* rozwinęła temat zasobów bibliotek. Prelegentka ukazała przyszłość zarządzania bibliotekami w świadomym określeniu zasobów, a szczególnie w wartości kapitału intelektualnego. Kapitał ten to suma ukrytych aktywów, nieuwzględnianych w sprawozdaniach, a jednocześnie wpływających na efektywność pracy bibliotek. Znajomość wartości posiadanych umiejętności, kompetencji i kwalifikacji pracowników może uczynić kadrę kapitałem strategicznym biblioteki.

Zarządzanie talentami jako metoda wzbogacania zasobów niematerialnych bibliotek to tytuł wystąpienia dr Joanny Kamińskiej (Uniwersytet Śląski). Prelegentka zauważyła, iż o ile kapitał intelektualny ściśle wiąże się z efektywnością pracy biblioteki, to jednak nie należy on do biblioteki w takim znaczeniu, jak zasoby materialne. Wiedza zatrudnionych pracowników służy bibliotece do momentu ich zatrudnienia i tylko wtedy, gdy chcą oni dzielić się nią z pracodawcą. Dbłość o talenty zatrudnionych pracowników, dostrzeganie szczególnych umiejętności, którymi się charakteryzują, to polityka zarządzania służąca organizacji. Prelegentka podkreśliła zarządzanie talentami jako kluczowy aspekt kierowania ludźmi. Wśród wymienianych rodzajów talentów znalazły się talenty krytyczne, wyróżniające, ale i niepotrzebne np. talent do wprowadzania chaosu czy wszczynania kłótni. Interesujący z punktu widzenia zarządzania biblioteką jest moment rozstania się z talentami. Utrata talentu, czyli odejście pracownika z jego wiedzą i umiejętnościami to duży problem dla organizacji, należy się więc do tego faktu przygotować.

Kolejną referującą była dr Beata Żołędowska-Król (Uniwersytet Śląski), która podjęła kwestię zastosowania w bibliotekach wiedzy jej użytkowników do poprawy procesów bibliotecznych, zmiany wizerunku biblioteki czy sposobów komunikacji w organizacji. Pozyskiwanie informacji o wiedzy klientów może odbywać się za pomocą dobrze znanych w bibliotece ankiet czy wywiadów.

Dr Grzegorz Czapnik (Uniwersytet Łódzki) w wystąpieniu *Zastosowanie technik eksploracji danych w ocenie zachowań i potrzeb użytkowników instytucji bibliotecznych: możliwości i bariery* nawiązał do referatu poprzedniej prelegentki. Umiejętność wydobywania danych ze środowiska wewnętrznego i zewnętrznego służy bibliotekom do analizy jej działalności i wprowadzania zmian usprawniających procesy biblioteczne. Do zdobywania wiedzy bazowej można wykorzystać nie tylkoankiety użytkowników, ale przede wszystkim systemy komputerowo-informacyjne oraz system komunikacji z otoczeniem.

Dr Magdalena Cyrklaff (Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu) zaprezentowała problem często spotykany w bibliotekach, ale rzadko podejmowany w oficjalnych sprawozdaniach - konflikt, jego podstawy i sposoby rozwiązywania. Brak płaszczyzny porozumienia może skutkować wieloma niekomfortowymi sytuacjami w środowisku pracowniczym, którym można byłoby zaradzić. Przede wszystkim należy przygotować kadrę kierowniczą do zarządzania konfliktem, by nie był on czymś co dzieli, a stał się nauką pokonywania trudności w komunikowaniu interpersonalnym. Prelegentka w referacie położyła nacisk na jedną z form rozprawiania się z konfliktem - mediację.

Ostatnią osobą występującą w tej sesji była Edyta Kołodziejczyk (Biblioteka Politechniki Łódzkiej), która w referacie *Zarządzanie zmianą w bibliotece akademickiej - na przykładzie zmian organizacyjnych w Bibliotece Politechniki Łódzkiej* podjęła temat przeobrażania się organizacji. Podstawą analizy były badania przeprowadzone wśród pracowników biblioteki, które odpowiedziały na pytanie, co bibliotekarze chcieliby zmienić w swoim miejscu pracy.

Moderatorem drugiej sesji był Grzegorz Czapnik. Pierwszy z referujących dr Zbigniew Gruszka (Uniwersytet Łódzki) na przykładzie bibliotek przedstawił zagadnienie uczącej się organizacji. Zaznaczył zmianę obrazu społecznego biblioteki, wcześniej postrzeganej jako strażnica dorobku intelektualnego ludzkości, a obecnie instytucja sprawnie reagująca na zmiany otoczenia i przystosowująca się do jego potrzeb. Biblioteka ucząca się jest oparta na efektywnej kulturze organizacyjnej, skutecznej komunikacji, włączeniu w procesy decyzyjne wszystkich pracowników czy na umożliwieniu bibliotekarzom rozwoju zawodowego.

Jacek Marek Radwan (Biblioteka Jagiellońska) w referacie *Samoocena zarządzania wiedzą w oparciu o kryteria Wspólnej Metody Oceny (CAF) na przykładzie informacji naukowej w bibliotece akademickiej* wskazał ewaluację jako istotną metodę pozyskiwania wiedzy o pracy biblioteki. Model CAF, możliwy do wykorzystania w wielu instytucjach sektora publicznego, w bibliotekach pojawił się wraz z oceną sfery publicznej. W referacie zwrócono uwagę na transfer wiedzy między pracownikami podnoszący wartość kapitału będącego w dyspozycji bibliotek.

Kolejną prelegentką była dr Jolanta Hys (Biblioteka Narodowa), której wystąpienie *Aktywność Biblioteki Narodowej w zakresie zarządzania marką Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej* wskazało na markę światowej klasyfikacji. Biblioteka Narodowa jako polski dysponent praw do tablic skróconych UKD skupia się nad jakością tablic, jak również nad tworzeniem kartoteki wzorcowej UKD. Należy wspomnieć, iż Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta to najczęściej stosowana klasyfikacja zbiorów w Polsce, stąd też jej marka jest rozpoznawalna w każdej bibliotece.

Następne wystąpienie przyjęto z wielkim zainteresowaniem i wzbudziło ono duże ożywienie wśród uczestników konferencji. Dariusz Kardela (Uniwersytet Wrocławski/Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej) w prezentacji *Praca emocjonalna w bibliotece akademickiej* poruszył zagadnienia emocji w pracy bibliotekarzy. Stanowiska pracy związane z udostępnianiem zbiorów narażone są na eksploatację emocjonalną pracowników bibliotek, a z tym wiąże się czasem brak umiejętności poradzenia sobie w trudnych sytuacjach, a nawet problem wypalenia zawodowego. Referat zawierał wyniki badań przeprowadzonych w bibliotekach naukowych Wrocławia w sekcjach udostępniania i informacji naukowej. Wielu ankietowanych w badaniu wykazało problemy emocjonalne występujące w pracy z użytkownikami czy też współpracownikami, co ma duże znaczenie dla kultury organizacyjnej instytucji i jej wizerunku oraz dla satysfakcji zawodowej bibliotekarzy.

Iwona Dalati (Biblioteka Politechniki Koszalińskiej) przedstawiła natomiast wyniki ankiety przeprowadzonej w bibliotekach koszalińskich. W prezentacji *Znaczenie motywacji pozapłacowej w zarządzaniu zasobami ludzkimi bibliotek. Wyniki badań ankietowych* wskazała na istotne elementy motywowania pracowników bibliotek, mieszczące się jednak poza motywatorami finansowymi. W obliczu problemów finansowych wielu bibliotek pozamaterialne docenianie pracowników może być skutecznym sposobem zapobiegania wypaleniu zawodowemu.

Agata Bernaś (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) w swym wystąpieniu skupiła się na pozytywnym wizerunku biblioteki jako wartości niematerialnej instytucji. Zwróciła uwagę na grupę do niedawna wykluczoną z możliwości korzystania z bibliotek - osoby niepełnosprawne. Biblioteki zauważają problemy tej grupy użytkowników i nie tylko dostosowują swe wnętrza w celu pokonania barier przestrzeni, ale również korzystają z technologii komputerowych, by spełnić oczekiwania tych osób i systematycznie zmniejszać ich poczucie wykluczenia z możliwości korzystania z usług bibliotecznych.

Magdalena Nagieć i Władysław Wędzicha (Biblioteka Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie) zaprezentowali zagadnienie marki w odniesieniu do biblioteki akademickiej. Przedstawiono poszczególne elementy marki Biblioteki Uniwersytetu Jana Pawła II - logo, kolorystykę czy też unikalne zbiory, co razem wpływa na odbiór usług bibliotecznych i wyróżnienie się tej instytucji wśród tak wielu bibliotek krakowskich.

Ostatnie wystąpienie dotyczyło oferty handlowej sponsora konferencji - Polskiego Wydawnictwa Naukowego.

Obrady w pierwszym dniu konferencji zakończyły się dyskusją na temat zasobów niematerialnych. Najwięcej pytań skierowano do Dariusza Kardeli z Wrocławia. Zebranych szczególnie zainteresował sposób przeprowadzenia badań. Uczestnicy IX Bałtyckiej Konferencji zastanawiali się również nad możliwością zapobiegania negatywnym emocjom mogącym towarzyszyć bibliotekarzom podczas codziennych obowiązków.

Zdj. 1. Mszał Erazma Ciołka.

Zdj. 2. Ewangeliarz Anastazji.

Fot. M. Błach.

W programie konferencji znalazł się także czas na zwiedzanie i odpoczynek. Po wysłuchaniu referatów i wystąpień sponsorów uczestnicy wzięli udział w zwiedzaniu Muzeum Diecezjalnego i Bazyliki Katedralnej w Pelplinie. Wycieczka okazała się prawdziwą gratką dla bibliofilów i koneserów manuskryptów. W Muzeum Diecezjalnym im. bpa Stanisława Wojciecha Okoniewskiego obejrzelśmy wystawę czasową przygotowaną we współpracy z Biblioteką Narodową i Bankiem Gospodarstwa Krajowego zatytułowaną „Ocalone przez BGK”. Ekspozycja dotyczy wydarzeń związanych z uratowaniem zbioru zabytków polskiego dziedzictwa kulturowego, zdeponowanych przed wybuchem II wojny światowej w skarbcu Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) przez Bibliotekę Narodową oraz Bibliotekę Seminarium Duchownego w Pelplinie. Wśród ocalonych przez BGK cymeliów znalazły się między innymi: *Kazania Świętokrzyskie*, *Psalterz Floriański*, *Mszał Erazma Ciołka*, *Ewangeliarz Anastazji* - manuskrypt zawierający tekst czterech Ewangelii odznaczający się piękną oprawą, a także autografy muzyczne Fryderyka Chopina i pelpliński egzemplarz Biblii wydrukowanej w XV wieku przez Johanna Gutenberga z czcionką odbitą na dolnym marginesie karty nr 46 pierwszego tomu (niestety nieobecny na ekspozycji, ale za to prezentowany w postaci faksymile na wystawie stałej).

Zdj. 3. Faksymile Biblii Gutenberga. Fot. M. Błach.

Faksymile słynnej Biblii Gutenberga nie jest jedynym bibliotecznym eksponatem Muzeum Diecezjalnego. Obok małych ołtarzyków przenośnych w typie Madonny szafkowej, rzeźb świętych, obrazów religijnych czy całych nastaw ołtarzowych w Pelplinie zobaczyć można księgi liturgiczne. W kolekcji muzealnej są także pamiątki nawiązujące do osoby św. Jana Pawła II oraz rzeźbiony portret papieża, a w ogrodach prowadzących z Muzeum do katedry napotykamy na monumentalny posąg Jana Pawła II wkomponowany w piękny krajobraz.

Zdj. 4. Rękopis pism św. Augustyna na wystawie stałej w Muzeum Diecezjalnym w Pelplinie.
Fot. M. Błach.

W bazylice katedralnej uczestnicy IX Bałtyckiej Konferencji podziwiali obrazy, malowane przez Ślązaka osiadłego w Gdańsku - Hermana Hana, zdobiące Ołtarz Główny (1623-1640) i Ołtarz Mariacki (1619). Odwiedzili krużganki i wirydarz - klasztorny dziedziniec. Dużą przyjemność z wycieczki po Pelplinie odczuwali amatorzy sztuki i architektury. Podczas spaceru mieli okazję zobaczyć wyjątkową kaplicę wzniesioną pod koniec XIII w. - dawne oratorium. Gwiazdźiste sklepienie tego pomieszczenia, obecnie kaplicy pod wezwaniem św. Krzyża, wywarło znaczny wpływ na architekturę Malborka.

Zdj. 5. Wirydarz klasztoru cysterskiego w Pelplinie.

Fot. M. Błach.

W pobliżu katedry, od 1965 r. noszącej tytuł bazyliki mniejszej, mieści się Wyższe Seminarium Duchowne od 1829 r. dysponujące biblioteką, której podstawę stanowią księgozbiory klasztorów diecezji chełmińskiej zsekularyzowanych na początku XIX wieku przez zaborcę [1]. Obecnie Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego składa się z ponad 100 000 woluminów druków nowych (XIX i XX-wiecznych), 1350 tytułów czasopism, 543 inkunabułów, 640 rękopisów i około 13 000 starych druków [2].

Ostatnim punktem programu pierwszego dnia konferencji była uroczysta kolacja w Sopocie, gdzie kontynuowano ciekawe kuluarowe dyskusje i zawiązywano przyjaźnie, czego efektem jest niniejsze sprawozdanie napisane we współpracy dwóch uczestniczek - prelegentek reprezentujących bibliotekę krakowską i olsztyńską.

Drugi dzień obrad IX Bałtyckiej Konferencji rozpoczął się od zwiedzania gmachu Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego (BUG). Nowoczesny budynek Biblioteki Głównej otwarto dla użytkowników w 2006 roku. W przeszklonej przestrzeni sąsiadują ze sobą zbiory czytelniane i książki udostępniane w wolnym dostępie. Te drugie wypożyczyć można przy dwóch stanowiskach, z których jedno zlokalizowane jest na parterze przy wejściu do budynku. Zarówno studenci jak i pracownicy mogą korzystać z 26 pokoi pracy indywidualnej i 4 pokoi pracy grupowej. Przy czym szczególne wrażenie wywierają doczepione do budynku biblioteki kapsuły do pracy indywidualnej - efektownie oświetlone nocą. W wyposażeniu takiego pokoju znajduje się stół, regał na książki i telefon.

6 | IX Konferencja Zarządzanie i Organizacja Bibliotek „Zarządzanie zasobami niematerialnymi bibliotek w społeczeństwie wiedzy”, Gdańsk 14-15 maja 2015 r. Sprawozdanie z obrad, Marzena Błach, Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie; Ewa Rudnicka, Biblioteka Uniwersytecka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Korzystanie z tych pomieszczeń odbywa się po uprzedniej ich rezerwacji. W trakcie wycieczki po BUG uczestnicy odwiedzili pomieszczenia służbowe, magazyny, pokoje pracownicze oraz pracownię digitalizacyjną.

Zdj. 6. Gmach Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego nocą.
Fot. M. Błach.

Zdj. 7. Wnętrze BUG – zbiory czytelniane.
Fot. M. Błach.

Zdj. 8. BUG - wypożyczalnia. Fot. M. Błach.

Po zapoznaniu się z BUG przystąpiono do obrad w ramach wspólnego dla wszystkich uczestników panelu moderowanego przez Dyrektora Biblioteki Głównej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego - Annę Grygorowicz. W ramach trzeciej sesji można było wysłuchać referatu na temat metody pomiaru niematerialnych zasobów biblioteki o nazwie *Secret client (Tajemniczy Klient)*. Jej zaletą jest w mniemaniu Marcina Karwowskiego (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) możliwość interakcji oraz zwiększona obiektywność oceny wynikająca z faktu, iż wydawana jest ona w czasie trwania usługi, a nie - jak ma to miejsce w ankiecie - po fakcie lub w odpowiedzi na hipotetyczne sytuacje wymuszające deklaracyjny charakter wypowiedzi respondentów. Na temat ryzyka i zarządzania nim mówiły przedstawicielki Biblioteki Uniwersyteckiej w Kielcach - Urszula Frans-Mirowska i Karolina Wicha. W tym samym bloku tematycznym wygłoszono również ciekawe referaty dotyczące relacji bibliotek z otoczeniem i współpracy bibliotekarzy.

Jadwiga Witek (Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach) omówiła zjawisko budowania relacji biblioteki akademickiej z otoczeniem społecznym poprzez organizowanie wydarzeń o charakterze naukowym, kulturalnym i edukacyjnym. Magdalena Gomułka (Uniwersytet Śląski) z wielkim zaangażowaniem i pasją scharakteryzowała inicjatywę Międzynarodowej Sieci Bibliotekarzy (*International Librarians Network*), w ramach której utworzono forum umożliwiające wymianę doświadczeń pomiędzy bibliotekarzami z całego świata. Wolontariusze ILN łączą chętnych do nawiązania korespondencyjnych kontaktów w pary opierając się na formularzach nadesłanych przez zgłaszających się do programu bibliotekarzy, a także studentów kierunków bibliotekoznawczych.

Sesja czwarta odbyła się panelowo w dwóch salach Biblioteki Głównej. Sesję IV A poprowadziła Joanna Kamińska, a pierwszą prezentację wygłosili Kamil Banaszewski i Katarzyna Bartosiak (Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego). Tytuł *Ukontentować naukowych. Przyczynek do rozważań nad satysfakcją użytkownika nowoczesnej biblioteki uczelnianej na podstawie badań przeprowadzonych w Bibliotece Uniwersytetu Zielonogórskiego* skierował zainteresowanie zebranych na kwestie badań użytkownika biblioteki akademickiej. Referujący przeprowadzili ankietę badającą zadowolenie klienta i na tej podstawie spróbowali odpowiedzieć, jak działania biblioteki przekładają się na poczucie pozytywnego odbioru biblioteki.

Dr Magdalena Karciarz (Dolnośląska Szkoła Wyższa) poprowadziła swe wystąpienie bardzo oryginalnie - na początku zaproponowała zebranych krótką ankietę, której wyniki zostały przedstawione na koniec referatu. Prezentacja skupiła się na nietypowych działaniach bibliotek w celu ożywienia ich wizerunku, zdobycia nowych użytkowników i utrzymania ich zainteresowania biblioteką, a także przemiany samych bibliotekarzy, by pomóc im odnaleźć się w ciągle zmieniającym się świecie. Prelegentka zwróciła uwagę na znaczący wpływ technologii na życie człowieka. Zaapelowała o włączanie użytkowników do współdecydowania o życiu bibliotek, ich zbiorach czy usługach. Wystąpienie zostało zakończone wynikami wcześniej przeprowadzonej ankiety, która pozwoliła w atrakcyjny sposób przekonać się zebranych o własnych predyspozycjach do bycia nowoczesnym bibliotekarzem.

Mariola Nawrocka i Małgorzata Karwowska (Biblioteka Główna Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie) przedstawiły Bibliotekę WAT jako jednostkę prężnie rozwijającą się, czego dobitnym przykładem są nowe usługi włączone do działań bibliotecznych - Libsmart Copy, Libsmart Payment czy ASK a Librarian. Usługi te pozwalają na szybkie porozumiewanie się z użytkownikami, co ma niebagatelne znaczenie przy permanentnym transformowaniu się instytucji w kierunku otwartej na potrzeby interesariuszy biblioteki.

Kolejne wystąpienie *Innowacyjne zarządzanie biblioteką akademicką. W kontekście działań Biblioteki Uniwersyteckiej UWM w Olsztynie* wygłosiła Ewa Rudnicka (Biblioteka Uniwersytecka UWM w Olsztynie). Głównym problemem prezentacji była innowacja jako element działalności współczesnej biblioteki uczelnianej. Przedstawiono innowację wprowadzoną w BU UWM w latach 2010-2015, jako zadanie usprawniające podstawowe działania tej instytucji w zakresie udostępniania i przechowywania zbiorów. Prelegentka położyła nacisk na kapitał intelektualny biblioteki, który wniósł wielki wkład w przeprowadzenie zmiany.

Beata Gamrowska (Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego) przedstawiła pracę Sekcji Promocji Biblioteki UŁ w referacie *Działania marketingowe a budowanie marki na przykładzie Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego*. Sekcja została powołana w celu uporządkowania działań promocyjnych, a jednocześnie wzmocnienia ich poprzez systematyczną pracę nad wizerunkiem biblioteki i jej marką. Przedstawiono niektóre z akcji przeprowadzanych przez sekcję, m.in. promocję nocnego okresu otwarcia Biblioteki podczas sesji egzaminacyjnych, czy liczne wystawy artystyczne, jak również pracę nad reklamowymi gadżetami (torby, kubki) promującymi BUŁ.

Hanna Grabowska (Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu) omówiła działanie platformy *Zapytaj Bibliotekarza*, która ma znaczący wpływ na komunikację biblioteka - użytkownik. Nowoczesny zdalny system łączności klientów z pracownikami biblioteki wpływa na jej wizerunek, a jednocześnie na budowę kompetencji instytucji.

Małgorzata Bródka (Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu) zakończyła tę sesję konferencji referatem *Budowanie reputacji biblioteki akademickiej w kontekście kształtowania księgozbioru*. Prelegentka zwróciła uwagę na podstawowe zadanie biblioteki, jakim jest gromadzenie zbiorów, które w odpowiedni sposób profilowane mogą stać się najwyższym dobrem, jakim dysponuje biblioteka akademicka. Przedstawiono analizę serwisu *Zaproponuj kupno książki* oraz szybkość zakupu potrzebnych użytkownikom materiałów, powiadomienia o nowościach i wiele innych możliwości wykorzystania zbiorów jako wartości w pracy bibliotecznej. Przekłada się to ściśle na relację Biblioteki UAM z otoczeniem, satysfakcję użytkowników czy też konkurencyjność wobec innych bibliotek.

Sesja IV B zaprowadziła uczestników zainteresowanych tematyką wizerunku bibliotek do Czytelni Oddziału Informacji Naukowej BUG. Odbywające się tam obrady moderowała dr Beata Żołędowska-Król, autorka książki *Wizerunek biblioteki publicznej*. Prelegenci na bardzo zróżnicowanych przykładach omówili sposoby kreowania wizerunku biblioteki.

Rolę silnego przywództwa w tym procesie podkreśliła Maria Bosacka w wystąpieniu wygłoszonym pod następującym tytułem: *Zarządzanie zasobami niematerialnymi w małej bibliotece uczelnianego systemu biblioteczno-informacyjnego na przykładzie Biblioteki Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego - studium przypadku*.

Reprezentantka Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie (BUW) Agnieszka Kościelniak - Osiak scharakteryzowała działania Oddziału Promocji, Wystaw i Współpracy tej biblioteki mające na celu kreowanie marki BUW. Oprócz tradycyjnych aktywności w tym względzie, takich jak wystawy („Magiczny Świat Hrabala”), spotkania autorskie, wymieniła udostępnianie pomieszczeń biblioteki na potrzeby sesji fotograficznych (w tym ślubnych!) i programów telewizyjnych. Bazując na *Buwingu*, czyli modzie na bywanie w BUW-ie, biblioteka ta promuje się sloganem: „Tu BUW-am. Tu czytam” i organizuje liczne wydarzenia kulturalne, także niestandardowe. Przykładowo w podziękowaniu za donację pieniężną od rozproszonej w świecie rodziny - BUW zorganizowała zjazd rodzinny dla fundatorów, a przy okazji wernisaż wystawy i odczyt charakteryzujący fundację i jej znaczenie dla biblioteki.

Formą dbałości o wizerunek Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie jest przede wszystkim postępowanie się jednolitym systemem komunikacji wizualnej - wszystkie druki, plakaty oraz ulotki promujące poszczególne wydarzenia mają ujednolicony wzór i są jednoznacznie identyfikowalne z BUW. Markę tej biblioteki budują również gadżety biblioteczne, a ponadto partycypowanie jej pracowników w programie stażowym Erasmus. Pracownik identyfikujący się ze swoim miejscem pracy, o czym pisze Beata Żołędowska-Król [3], jest najlepszą wizytówką danej instytucji. Wyrazem dbałości o pracowników BUW jest nagradzanie ich osiągnięć i dodatkowych aktywności biletami do różnych warszawskich instytucji kultury - muzeów i teatrów, z którymi biblioteka aktywnie współpracuje na różnych polach.

Wśród ciekawych, niestandardowych inicjatyw ukierunkowanych na pracowników warto wymienić obchody Dnia Bibliotekarza. W dniu 8 maja bibliotekarze zatrudnieni w BUW przebrani zgodnie z obowiązującymi wytycznymi biorą udział w corocznej loterii. Na pamiątkę fotografowani są w swoich nietypowych kreacjach (choć kreacja to może za dużo powiedziane, w tym roku obowiązującym elementem stroju obchodów Dnia Bibliotekarza był kapelusz) w słynnym ogrodzie BUW, jednym z największych „dachowych” ogrodów w Europie, zaprojektowanym przez architekta krajobrazu Irenę Bajerską i otworzonym w czerwcu 2002 roku.

Niestandardową formą promocji bibliotek jest również ich udział w Nocy Muzeów. BUW jest przykładem biblioteki angażującej się w takie akcje. Z uwagi jednak na odrębność bibliotek od innych instytucji kulturalnych obserwuje się tendencję do organizowania niezależnych od Nocy Muzeów Nocy Bibliotek. Pierwsza ogólnopolska edycja Nocy Bibliotek zaplanowana została na 30 maja 2015 roku. Jak impreza tego typu przebiegała w Lille, we Francji, opowiadała Katarzyna Seroka (Uniwersytet Warszawski) dowodząc jednocześnie, że takie wydarzenie jest formą budowania pozytywnego wizerunku biblioteki.

Na temat roli bibliotekoznawczych konferencji w kreowaniu *image'u* naukowych bibliotek uniwersyteckich i w budowaniu ich prestiżu wypowiedziała się Dorota Rak reprezentująca Uniwersytet Jagielloński. Prelegentka skupiła się na omawianiu wydarzeń cyklicznych - *Konferencji Bałtyckiej* i konferencji *Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej*. Ta druga organizowana jest co dwa lata przez Bibliotekę Główną i Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie.

Obrady w ramach tej sesji zakończyły się na antypodach: ostatnie wystąpienie dotyczyło organizacji i zarządzania bibliotekami w Nowej Zelandii na przykładzie biblioteki publicznej w Auckland, które wygłosiła Anna Biazik.

Sesja piąta poprowadzona przez dr Magdalenę Cyrklaff, zamykała konferencję. W jej trakcie Monika Curyło (Biblioteka Jagiellońska) przedstawiła ciszę jako wartość niematerialną biblioteki. W pędzącym świecie, pełnym dźwięków cywilizacyjnych, a więc obcych naturze, człowiek skazany jest na życie w hałasie. Biblioteka oferuje ciszę i spokój, co może się okazać jej wielkim atutem. Badania przytoczone przez prelegentkę wskazują na oczekiwania przez użytkowników właśnie przestrzeni wyłączanej ze zgiełku i sprzyjającej skupieniu, nauce, ale i odpoczynkowi.

Katarzyna Janculewicz (Uniwersytet Śląski/Stowarzyszenie „Wielka Liga”) w prezentacji *Od szkolnego konkursu czytelniczego do projektu ogólnopolskiego. Biblioteczna społeczność Wielkiej Ligi Czytelników* omówiła rozwój tej inicjatywy czytelniczej. Niewielki konkurs wiedzy na temat lektur dla najmłodszych przekształcił się w przedsięwzięcie ogólnokrajowe i poruszył swą energią samych bibliotekarzy. Najbardziej interesujący jest fakt, iż impreza angażuje nie tylko dzieci, ale jest pomyślana jako wydarzenie rodzinne, a w dłuższej perspektywie ma na celu przygotowanie przyszłych użytkowników biblioteki akademickiej, zainteresowanie ich działalnością bibliotek i wyrobienie nawyku czytania książek.

Ostatnim wystąpieniem był referat Alicji Teleszyńskiej (Biblioteka Główna Politechniki Gdańskiej) *Jakoś(ć)? Dwa lata Regionalnej Biblioteki Nanotechnologii Politechniki Gdańskiej*. Zaprezentowano bibliotekę wydziałową w nowej odstonie, z nowoczesnymi rozwiązaniami w procesach bibliotecznych oraz z nowymi sposobami komunikacji z klientami. Prelegentka zauważyła, że na dobry odbiór biblioteki akademickiej wpływ ma prawidłowe porozumiewanie się z czytelnikami, czy też postawy zatrudnionych bibliotekarzy. Kapitał intelektualny, który należy doceniać w różnorodny sposób, to podstawa działania biblioteki.

Konferencja zakończyła się krótką dyskusją z podsumowaniem dr Magdaleny Cyrklaff, która zwróciła uwagę na duży potencjał bibliotekarzy. Prof. Babik zauważył liczny udział w konferencji przedstawicieli młodego pokolenia bibliotekarzy. Wielu prelegentów to ludzie bardzo młodzi - co daje podstawy do optymistycznej wizji przyszłości bibliotek różnych typów. Obrady zamknęły dr Maja Wojciechowska i Dyrektor BUG Grażyna Jaśkowiak zapraszając obecnych na przyszłoroczną konferencję, która przebiegać będzie pod hasłem: „Zarządzanie jakością. Nowe rozwiązania w działalności biblioteczno-informacyjnej”.

Przypisy:

[1] Pasierb J. S., *Katedra w Pelplinie*, Pelplin 2007.

[2] *Historia*. In *Biblioteka diecezjalna im. Biskupa Jana Bernarda Szłagi w Pelplinie* [online], 2015 [dostęp: 2015-06-08]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.biblioteka.diecezja-pelplin.pl/historia>.

[3] Żołędowska-Król B., *Wizerunek biblioteki publicznej*, Katowice, 2006, s. 17.

Informacje o autorach:

mgr Marzena Błach - pracownik Oddziału Udostępniania Zbiorów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, zajmuje się wypożyczaniem międzybibliotecznym, tel. 12 662 63 73, e-mail: marzena.blach@libpost.up.krakow.pl.

mgr Ewa Rudnicka - kustosz dyplomowany, pracownik Biblioteki Uniwersyteckiej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, tel. 89 524 64 51, e-mail: rudewa@gmail.com